

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΤΟ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

“Κίνητρα συμμετοχής σε παιδικές κατασκηνώσεις «περιπέτειας»”



Οικονόμου Σοφία

Επιβλέπων Καθηγητής : Κουθοόρης Χαρίλαος

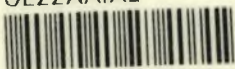
Τρίκαλα 2005



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΠΑΡΟΧΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 4457/1
Ημερ. Εισ.: 25-07-2005
Δωρεά:
Ταξίθετικός Κωδικός: ΠΓ - ΤΕΦΛΑ
2005
ΟΙΚ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ



004000077779

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω πολύ όλους τους δασκάλους μου στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και ιδιαίτερα τον κ. Κουθούρη Χαρίλαο, για την ευκαιρία που μου έδωσε να συμμετάσχω σε μία επιστημονική έρευνα σε ένα αντικείμενο που αγαπώ πολύ. Τέλος, ευχαριστώ την οικογένειά μου για την αμέριστη συμπαράσταση που μου προσέφερε καθ'όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

Οικονόμου Σοφία
Τρίκαλα 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
Περίληψη.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
Εισαγωγή.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας	6
- Η αγορά των κατασκευών στην Ελλάδα.....»	
- Κίνητρα συμμετοχής.....	7
- Συμπεράσματα από την ανάλυση των σχετικών ερευνών.....	15
- Στόχοι της έρευνας.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
Μεθοδολογία της έρευνας.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
Αποτελέσματα της έρευνας.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
Συζήτηση.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	
Περιορισμοί στην έρευνα.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	
Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.....	27
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	28

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της έρευνας ήταν να μελετηθούν τα κίνητρα συμμετοχής παιδιών ηλικίας 9-16 ετών σε παιδικές θερινές κατασκηνώσεις "περιπέτειας". Πιο συγκεκριμένα οι στόχοι της έρευνας ήταν: α) η καταγραφή των σημαντικότερων κινήτρων συμμετοχής στην κατασκήνωση, β) να διερευνηθούν τα σημαντικότερα κίνητρα συμμετοχής ανάλογα με το φύλο και γ) να διερευνηθεί πιθανή διαφοροποίηση των κινήτρων συμμετοχής των παιδιών μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 80 παιδιά (N = 80) που συμμετείχαν σε μια πρότυπη κατασκήνωση «περιπέτειας». Χρησιμοποιήθηκε τροποποιημένη φόρμα του ερωτηματολογίου των Alexandris και Kouthouris (2005) ενώ οι απαντήσεις δόθηκαν σε 5βάθμια κλίμακα τύπου Likert. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι: α) Τα σημαντικότερα κίνητρα συμμετοχής για όλους τους κατασκηνωτές ήταν « για να περάσω καλά » (M = 4.2, SD = 0.79), « για να είμαι κοντά στη φύση » (M = 4.2, SD = 0.96), « για τις εμπειρίες που προσφέρει η κατασκήνωση » (M = 4.1, SD = 0.79), « για να φύγω από το περιβάλλον της πόλης » (M = 4.1, SD = 1.16), β) Τα σημαντικότερα κίνητρα συμμετοχής για τα αγόρια ήταν «για να είμαι κοντά στην φύση» (M = 4.1, SD = 0.97), « για να περάσω καλά» (M = 4.0, SD = 0.94), «για να φύγω από το περιβάλλον της πόλης» (M = 4.0, SD = 1.16) ενώ αντίστοιχα για τα κορίτσια ήταν «για να περάσω καλά» (M = 4.4, SD = 0.50), «για τις εμπειρίες που προσφέρει η κατασκήνωση» (M = 4.2, SD = 0.56), «για να είμαι κοντά στη φύση» (M = 4.2, SD = 0.98) και γ) μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου παρουσιάστηκε στατιστικά σημαντική διαφορά σε 7 κίνητρα συμμετοχής που ήταν τα εξής : «για να κάνω διακοπές» (t = 2.6, df = 78, p < .05), «για να δω τους φίλους μου» (t = -2.02, df = 78, p < .05), «για να ζήσω στον καθαρό αέρα» (t = -2.4, df = 78, p < .05), «γιατί δεν έχω τι άλλο να κάνω το καλοκαίρι» (t = 2.2, df = 70, p < .05), «για να βρω καινούριους φίλους» (t = -2.931, df = 78, p < .01), «για να κάνω γνωριμίες» (t = -3.163, df = 78, p < .01) και «για να δω τα παλιά στελέχη» (t = -3.609, df = 76, p < .01). Τα αποτελέσματα της έρευνας συζητούνται με στόχο την βελτίωση των υπηρεσιών σε κατασκηνώσεις "περιπέτειας".

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αριθμός των θερινών παιδικών κατασκηνώσεων στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια αυξάνει συστηματικά, έχοντας ξεπεράσει τον αριθμό των 1000 (Alexandris & Kouthouris, 2005). Η κατασκήνωση αποτελεί μια μορφή αναψυχής που προτιμάται από ολοένα και περισσότερους Έλληνες. Αυτό συντελεί στην αύξηση του ανταγωνισμού στον χώρο της αναψυχής κάτι που με την σειρά του οδηγεί στην ανάγκη των υπεύθυνων της αναψυχής να προσδιορίσουν με ακρίβεια τα στοιχεία αυτής της αγοράς.

Τα διευθύνοντα στελέχη των κατασκηνώσεων προσπαθούν να προσεγγίσουν τις επιθυμίες των πελατών τους μέσα από την διερεύνηση των κινήτρων συμμετοχής των παιδιών στις θερινές κατασκηνώσεις. Η ανάπτυξη κατασκηνωτικών προγραμμάτων αναψυχής καθώς και η βελτίωση παλαιότερων προγραμμάτων αποτελούν βασικούς στόχους των υπευθύνων. Η έρευνα των προσωπικών κινήτρων είναι σημαντική για τους επιχειρηματίες επειδή δίνει απαντήσεις στην ερώτηση "γιατί", λαμβάνοντας υπόψη την συμπεριφορά των πελατών. Μόλις τα κίνητρα κατανοηθούν πλήρως μπορεί αυτές οι πληροφορίες να εφαρμοστούν σε μια πιο αποδοτική ομάδα πελατών και να ικανοποιηθούν οι ανάγκες και οι προσδοκίες τους (Zeithaml & Bitner, 2003).

Σκοπός λοιπόν της παρούσης εργασίας ήταν να διερευνηθούν τα κίνητρα συμμετοχής των παιδιών σε θερινές κατασκηνώσεις "περιπέτειας". Ερωτήματα όπως γιατί τα παιδιά συμμετέχουν σε θερινές κατασκηνώσεις, ποιοι είναι οι λόγοι που ωθούν αγόρια και κορίτσια ηλικίας 8-16 ετών να συμμετέχουν σε ένα κατασκηνωτικό πρόγραμμα, καθώς και η στάση των παιδιών προς ένα πρόγραμμα πριν και μετά την υλοποίησή του, είναι σημαντικά και θα πρέπει να απαντηθούν από τους υπεύθυνους μιας κατασκήνωσης ώστε να μπορέσουν να υιοθετήσουν μια πολιτική οργάνωσης των κατασκηνωτικών προγραμμάτων με επιτυχή αποτελέσματα.



ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

♦ Η αγορά των κατασκηνώσεων στην Ελλάδα.

Παιδικές θερινές κατασκηνώσεις περιπέτειας στην Ελλάδα

Η κατασκήνωση αποτελεί μια δημοφιλή μορφή της αναψυχής. Τα είδη των κατασκηνώσεων ποικίλουν ανάλογα με τον σκοπό ίδρυσής τους καθώς και τον τρόπο οργάνωσής τους. Υπάρχουν κατασκηνώσεις ημερήσιες ή με διανυκτέρευση, δημόσιες ή ιδιωτικές κατασκηνώσεις, σχολικές κατασκηνώσεις καθώς και κατασκηνώσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στην Ελλάδα υπάρχουν πάνω από 1000 κατασκηνώσεις. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αυξανόμενη τάση δημιουργίας νέων παιδικών ορεινών κατασκηνώσεων, που ονομάζονται κατασκηνώσεις "περιπέτειας". Οι νέες αυτές κατασκηνώσεις παρέχουν όχι μόνο τις συνηθισμένες αθλητικές δραστηριότητες (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, τένις, βόλεϊ), δραστηριότητες αναψυχής (θέατρο, μουσική, χορός, ζωγραφική) και εκπαιδευτικές δραστηριότητες (εκμάθηση ξένων γλωσσών, Η/Υ) αλλά έχουν προχωρήσει σε παροχή δραστηριοτήτων περιπέτειας (αναρρίχηση, προσανατολισμός, κανό θαλάσσης) (Alexandris & Kouthouris, 2005).

Η μοναδική αξία κάθε μορφής κατασκήνωσης έγκειται στην παροχή των υπηρεσιών της. Πιο συγκεκριμένα για τις κατασκηνώσεις περιπέτειας, δίνεται μέγιστη σημασία τόσο στον φυσικό χώρο της κατασκήνωσης όσο και στις ποικίλες δραστηριότητες που διεξάγονται στη φύση. Κύριος σκοπός τους είναι να προσφέρουν ένα ελκυστικό περιβάλλον αναψυχής για τα παιδιά σε συνδυασμό με δραστηριότητες αθλητικού ή εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Η κατασκήνωση λοιπόν επιτρέπει στα παιδιά να επιστρέψουν στη φύση και στην εμπειρία της φυσικής ζωής, φεύγοντας έστω και για λίγο από το αγχώδες αστικό περιβάλλον.

Συνήθως, οι καλοκαιρινές κατασκηνώσεις "περιπέτειας" έχουν 2 ή 3 περιόδους λειτουργίας των 15 ή 22 ημερών η καθεμιά. Σε κάθε περίοδο φιλοξενούνται συνήθως από 25 έως 100 το πολύ παιδιά. Το προσωπικό της κατασκήνωσης συνήθως απαρτίζεται από καθηγητές φυσικής αγωγής, από παιδαγωγούς καθώς και από ειδικούς της αναψυχής.

◆ **Κίνητρα συμμετοχής**

Τα προσωπικά κίνητρα είναι οι λόγοι που εξηγούν την προσκόλληση των ατόμων σε συγκεκριμένες συμπεριφορές. Αν και γνωρίζουμε την έννοια των κινήτρων, δεν υπάρχει ακριβής και από όλους παραδεκτός ορισμός των κινήτρων.

Κατά τον Charlin, (1968) **κίνητρο** είναι "μία υποθετική εσωτερική διαδικασία, η οποία προμηθεύει την αναγκαία ενέργεια για την συμπεριφορά και την κατευθύνει προς ένα συγκεκριμένο στόχο".

Οι Maher και Braskamp, (1986) πρότειναν ότι τα άτομα μπορεί να παρακινούνται από μια ποικιλία προσωπικών κινήτρων : αυτά μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε εσωτερικά και εξωτερικά.

Κατά τον Deci, (1975) τα εσωτερικά κίνητρα είναι αυτά που παρακινούν ένα άτομο να συμμετέχει σε μια δραστηριότητα για την ίδια την δραστηριότητα, για την απόλαυση και την ικανοποίηση που πηγάζει απλά από την πραγματοποίησή της. Τα άτομα που παρακινούνται εσωτερικά ωθούνται από κίνητρα που συνδέονται με τη μάθηση (π.χ. να μάθουν μια νέα δραστηριότητα), την ενθάρρυνση (π.χ. να ζήσουν ενθουσιώδεις εμπειρίες, να διασκεδάσουν και να ζήσουν απολαύσεις) και την επίτευξη (π.χ. η εμπειρία της ικανοποίησης λόγω τελειοποίησης των ικανοτήτων) (Pelletier, 1995).

Σε αντίθεση με την εσωτερική παρακίνηση, η εξωτερική παρακίνηση αναφέρεται σε μια ευρεία ποικιλία συμπεριφορών που πραγματοποιούνται ως μέσο για έναν απώτερο σκοπό, και όχι για την ίδια τη συμπεριφορά (Deci, 1975). Τα εξωτερικά προσωπικά κίνητρα σχετίζονται με την κοινωνική αποδοχή (προσχώρηση σε μια ομάδα και κοινωνικό ενδιαφέρον) και εξωτερικές ανταμοιβές (π.χ. οικονομική ανταμοιβή και αναγνώριση για την επίτευξη μιας συμπεριφοράς).

Παρακίνηση για την συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες

Μέχρι τώρα, πολλές έρευνες έχουν επιχειρήσει να διερευνήσουν τα κίνητρα για συμμετοχή σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των σπορ, της δομημένης άσκησης, δραστηριοτήτων υγείας και αθλητικής αναψυχής (Biddle & Mutrie, 1991; Wankel, 1988). Κάνοντας ανασκόπηση σε αυτές τις έρευνες, οι Gould και Horn, (1984) συμπέραναν πως οι νεαροί αθλητές έχουν πολυάριθμα και ποικίλα κίνητρα για συμμετοχή. Η προσχώρηση σε ομάδα, η ανάπτυξη δεξιοτήτων, η

διασκέδαση και η επιτυχία συνεχώς επιτύγχαναν υψηλές βαθμολογίες, ενώ η υπερίσχυση στους άλλους, η ανεξαρτησία, η επιθετικότητα και η ικανοποίηση τρίτων λάμβαναν χαμηλές βαθμολογίες.

Σε μια άλλη έρευνα (Canada Fitness Survey, 1983) βρέθηκε ότι οι κύριοι λόγοι για να είναι κάποιος "ενεργός" που δόθηκαν από 4.500 παιδιά, ηλικίας 0-19 ετών ήταν η διασκέδαση, ο έλεγχος του βάρους, το γεγονός ότι αισθάνονται καλύτερα, η ευλυγισία και η πρόκληση. Όμοια, οι ενήλικες που συμμετείχαν στην ίδια έρευνα θεωρούσαν τον έλεγχο του βάρους, την ευλυγισία και την μείωση του άγχους σαν σημαντικούς λόγους για να είναι τα άτομα αυτά "ενεργά".

Γενικότερα, η πλειοψηφία των στοιχείων για τα κίνητρα συμμετοχής σε δραστηριότητες βασίζεται σε παιδικούς πληθυσμούς. Ωστόσο, οι Brodtkin & Weiss, (1990) ανέφεραν αποτελέσματα από 100 κολυμβητές, οι περισσότεροι από τους οποίους συμμετείχαν σε κολύμβηση αγωνιστικού χαρακτήρα, ηλικίας 6-47 ετών. Η παραγοντική ανάλυση για τα κίνητρα συμμετοχής απέδωσε 7 παράγοντες που ονομάστηκαν ως εξής: "χαρακτηριστικά της αγωνιστικής κολύμβησης (π.χ. ομαδική δουλειά, απόκτηση νέων δεξιοτήτων), "υγεία", "κοινωνική κατάσταση", "προσκόλληση σε ομάδα", "απελευθέρωση ενέργειας", "διασκέδαση" και "σημαντικοί άλλοι". Μια άλλη έρευνα (Heartbeat Wales, 1987) που διεξήχθη σε άτομα ηλικίας 16 ετών και άνω βρέθηκε ότι τα "κίνητρα για συμμετοχή σε σπορ" σχετίζονται κυρίως με παράγοντες όπως η αναζήτηση για ελεύθερο χρόνο και η υγεία, συμπεριλαμβάνοντας την επιθυμία να διατηρηθούν υγιείς, να γίνουν πιο ικανοί σωματικά και να χάσουν κιλά.

Σε έρευνα των Wankel & Kreisel, (1985) βρέθηκε ότι δόθηκε περισσότερη σημασία από τους ερωτηθέντες στην εσωτερική παρακίνηση (ενθουσιασμός, προσωπική επίτευξη, βελτίωση δεξιοτήτων) και πολύ λιγότερη σημασία αποδόθηκε σε εξωτερικά κίνητρα (παρέα με φίλους).

Σε έρευνα των Ashford, Biddle & Gouda, (1992) σκοπός ήταν η διερεύνηση της φύσεως των κινήτρων για την συμμετοχή σε μια ποικιλία δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνταν στα αθλητικά σωματεία και στα κέντρα αναψυχής στην Βρετανία, ενήλικων ανδρών και γυναικών. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι σημαντικά κίνητρα για συμμετοχή ήταν η υγεία, η σωματική ικανότητα και λιγότερο η επίτευξη. Ενδιαφέρον έδειξαν αποτελέσματα που καταμέτρησαν σαν κίνητρο για συμμετοχή την επιθετικότητα καθώς και παράγοντες που σχετίζονταν με την δύναμη. Αποκαλύφθηκε έτσι (έστω κι αν ήταν μικρό το ποσοστό των συμμετεχόντων που

είχαν αυτήν την άποψη) ότι "ο αθλητισμός και τα σπορ είναι κάτι παραπάνω από ένα απλό παιχνίδι".

Οι Duda & Tappe, (1989) πρότειναν ότι οι παράγοντες που καλύπτουν το εύρος των κινήτρων που ωθούν τα άτομα προς την συμμετοχή σε άσκηση είναι : η υπεροχή, ο συναγωνισμός, οι κοινωνικοί δεσμοί, η αναγνώριση, οφέλη στην υγεία και η σωματική ικανότητα. Δύο ακόμη παράγοντες προστέθηκαν από τους Markland & Hardy, (1993) η διασκέδαση και η αναψυχή.

Τέλος, έρευνα του Driver, (1991) έδειξε ότι μερικοί άνθρωποι πιστεύουν ότι βελτιώνουν τις σωματικές τους ικανότητες, την πνευματική τους κατάσταση καθώς και την συνοχή της οικογένειας, μέσω της αναψυχής σε φυσικές περιοχές.

Παρακίνηση για την συμμετοχή σε δραστηριότητες αναψυχής

Κλίμακες παρακίνησης έχουν αναπτυχθεί στα πλαίσια του αγωνιστικού αθλητισμού, των αθλητικών δραστηριοτήτων , των μαθημάτων της φυσικής αγωγής και για ορισμένες δραστηριότητες αναψυχής (Beard & Ragheb, 1980; Biddle, 2001; Davis, Fox, Brewer & Ratusny, 1995 ; Gill, Gross & Huddleston, 1983 ; Markland & Hardy, 1993 ; Raugh & Wall, 1987 ; Recours, Souville & Griffet, 2004).

Πιο συγκεκριμένα, στον τομέα της αναψυχής, μια ποικιλία ερευνών έχει αναδείξει ένα μεγάλο αριθμό κινήτρων για συμμετοχή σε αναψυχικές δραστηριότητες. Για παραπάνω από τα 30 τελευταία χρόνια, πολυάριθμες έρευνες έχουν εξετάσει το γιατί τα άτομα συμμετέχουν στις δραστηριότητες αναψυχής ανοικτών χώρων (Brown & Haas, 1980 ; Driver & Tocher, 1970 ; Manfredo, Driver & Brown, 1983 ; Walker, Hull & Roggenbuck, 1998). Το αποκορύφωμα αυτών των ερευνών ήταν η δημιουργία της κλίμακας REP (Recreation Experience Preference) (Driver, 1977, 1983 ; Manfredo, Driver & Tarrant, 1996).

Καταγράφοντας τα διαφορετικά είδη κινήτρων που έχουν οι συμμετέχοντες στην αναψυχή ανοικτών χώρων, ο Driver και οι συνάδελφοί του αφού μελέτησαν τα ψυχολογικά γνωρίσματα και την φιλολογία της αναψυχής, διαμόρφωσαν 4 κατηγορίες και εξέτασαν τα αποτελέσματα από μια ποικιλία προσωπικών συνεντεύξεων και ταχυδρομημένων ερωτηματολογίων (Driver, Tinsley & Manfredo, 1991). Σήμερα, 19 κατηγορίες έχουν αναγνωριστεί, με μερικές από αυτές να έχουν χωριστεί περαιτέρω σε 2-7 υποκατηγορίες (Manfredo et al, 1996). Μια προσέγγιση για μελέτη των κινήτρων για αναψυχή είναι η εστίαση στους επιθυμητούς στόχους

που προσεγγίζονται μέσω της συμμετοχής στην αναψυχή. Η κλίμακα REP αναπτύχθηκε για να μετρήσει αυτούς τους στόχους (Manfredo, Driver, Tarrant, 1996).

Η αναψυχή θα πρέπει να θεωρείται σαν μια ψυχοφυσιολογική εμπειρία που αποτελεί την αυτοϊκανοποίηση, συμβαίνει εν μέσω του ελεύθερου χρόνου και είναι αποτέλεσμα ελεύθερης επιλογής (Manfredo, Driver & Tarrant, 1996). Το στρες που δημιουργείται σε ένα άτομο εξαιτίας των καθημερινών υπευθυνότητων μπορεί να παρακινήσει αυτό το άτομο να διαλέξει να πάει για ψάρεμα, επειδή αυτό παίζει αποφασιστικό ρόλο στην διαφυγή από το στρες. Έτσι, το στρες αποτελεί μια δύναμη παρακίνησης (Knopf et al, 1973 ; Manfredo, 1984 ; Wellman, 1979). Οι 19 κατηγορίες που δημιουργήθηκαν από τους Manfredo, Driver, Tarrant, (1996) είναι :

- Επίτευξη – ώθηση (με υποκατηγορίες την κοινωνική αναγνώριση, την ενίσχυση της αυτοεικόνας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, κ.α.).
- Αυτονομία- Ηγεσία (ανεξαρτησία, αυτονομία, έλεγχος).
- Ρίσκο
- Εξοπλισμός
- Συνεύρεση οικογένειας
- Γνωστοί άνθρωποι
- Νέοι άνθρωποι (γνωριμία με νέους ανθρώπους)
- Γνώση (γενική γνώση, εξερεύνηση, κ.α)
- Απόλαυση της φύσης (γενική εμπειρία στην φύση κ.α)
- Αυτοέλεγχος
- Δημιουργικότητα
- Νοσταλγία
- Σωματικές ικανότητες
- Σωματική ξεκούραση (χαλάρωση)
- Διαφυγή από προσωπικές –κοινωνικές πιέσεις (απελευθέρωση έντασης κ.α.)
- Διαφυγή από σωματική πίεση (γαλήνη, ηρεμία, ησυχία)
- Κοινωνική ασφάλεια
- Εκπαίδευση-οδήγηση τρίτων
- Μείωση κινδύνων (αποφυγή ρίσκων).

Ωστόσο, τα κίνητρα θεωρούνται σχετικά σταθερά, βάσει των ανθρωπίνων χαρακτηριστικών. Φαίνεται να υπάρχει μια ελάχιστη αλλαγή τα τελευταία 20 χρόνια. Έχοντας κατά νου αυτόν τον ενδεχόμενο περιορισμό, οι Manfredo, Driven, Tarrant,

(1996) συμπεραίνουν ότι η ανάλυση στην έρευνά τους υποστηρίζει τη δομή των παραγόντων της κλίμακας REP.

Οι Hubbard & Mannell, (2001) διεξήγαγαν έρευνα που ανάμεσα σε άλλα ερευνούσαν τα κίνητρα συμμετοχής εργαζομένων πλήρους απασχόλησης (αριθμός ατόμων 186, μέσος όρος ηλικίας 36,7 έτη, ποσοστό γυναικών 64,5%) τεσσάρων εταιριών που ασχολούνταν με υπηρεσίες αναψυχής. Με την χρήση της 5βάθμιας κλίμακας Likert με τιμές να ξεκινούν από 1 (καθόλου) έως 5 (πάρα πολύ) τα άτομα ανταποκρίθηκαν σε 2 ερωτήσεις: "συμμετέχω ή θα ήθελα να συμμετέχω για την προσωπική μου διασκέδαση και ικανοποίηση" και "συμμετέχω ή θα ήθελα να συμμετέχω γιατί είναι καλό για την υγεία μου". Τα άτομα απάντησαν ότι παρακινήθηκαν πολύ έως πάρα πολύ να συμμετέχουν για την προσωπική τους διασκέδαση και ικανοποίηση ($M = 4.16$) καθώς και για οφέλη υγείας ($M = 4.56$).

Οι Stein, Denny & Pennisi, (2003) διερεύνησαν τα οφέλη που επιδιώκουν τα άτομα που συμμετέχουν σε αναψυχικές δραστηριότητες σε πηγές γλυκού νερού καθώς και τον ρόλο που διαδραματίζει η μάθηση στα κίνητρα των ατόμων να επισκεφθούν αναψυχικές περιοχές που κυριαρχεί το υγρό στοιχείο. Καταγράφηκαν 54 οφέλη και η παραγοντική ανάλυση τα κατέταξε σε 11 κατηγορίες (μέσω της κλίμακας REP). Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι την μεγαλύτερη μέση τιμή σημείωσαν τα οφέλη που σχετίζονται με την οικογενειακή και ομαδική αλληλεπίδραση (συνοχή οικογένειας, απόλαυση φύσης, η ιδιότητα του μέλους μιας ομάδας, η συνεύρεση με άτομα που απολαμβάνουν τα ίδια πράγματα). Τα αποτελέσματα έδειξαν επίσης ότι οι επισκέπτες πάνε σε αυτές τις περιοχές για να χαλαρώσουν (διαφυγή και χαλάρωση), ($M = 4$). Στην τέταρτη θέση βρέθηκε το όφελος της μάθησης ($M = 3,7$), δείχνοντας ότι για τους περισσότερους επισκέπτες η μάθηση ήταν σημαντικό όφελος.

Προηγούμενες έρευνες που αφορούσαν στο πώς η παρακίνηση για αναψυχή σχετίζεται με τις δραστηριότητες έδειξαν ότι η επιθυμία για μάθηση οδηγεί πολλά άτομα να επισκεφθούν μια ευρεία περιοχή φυσικής αναψυχής (Ham, 1992 ; Winter et al, 1998).

Από την δεκαετία του 1970 οι επιστήμονες της κοινωνιολογίας έχουν εξετάσει τα ψυχολογικά οφέλη που αποκτούν οι επισκέπτες φυσικών περιοχών (αναψυχικές εμπειρίες) και θεωρούν αυτά τα οφέλη σαν στόχους για συμμετοχή στην αναψυχή. Για παράδειγμα, έρευνες δείχνουν ότι πολλά άτομα πιστεύουν ότι θα βελτιώσουν τις σωματικές τους ικανότητες, την πνευματική τους κατάσταση καθώς και την συνοχή της οικογένειας μέσω της αναψυχής σε φυσικές περιοχές (Driver et al, 1991).

Σε μια ανασκόπηση του Roggenbuck, (1990) στα πεδία της αναψυχής, βρέθηκε ότι η επιθυμία να μάθουν τα άτομα νέα πράγματα ενώ επισκέπτονταν φυσικές περιοχές στις ΗΠΑ, η κοινωνικοποίηση με άλλους και η οδήγηση για ευχαρίστηση κατείχαν ένα ποσοστό 25 % της λίστας κινήτρων για επίσκεψη σε φυσικές περιοχές.

Τα κίνητρα για συμμετοχή σε δραστηριότητες αναψυχής επηρεάζονται τόσο από τα αποτελέσματα προηγούμενων εμπειριών σε ίδιες ή παρόμοιες δραστηριότητες όσο και από τον τύπο της συμμετοχής (ομαδική, ατομική). Σε έρευνα του Ewert, (1993) μελετήθηκε εάν υπήρχαν διαφορές στα επίπεδα σημαντικότητας των κινήτρων σε σχέση με την επιτυχία του ταξιδιού και την συμμετοχή σε ομάδα. Η επιτυχία καθορίστηκε ως η επίτευξη της κορυφής του βουνού Mc Kinley. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι αναρριχητές που πέτυχαν να φτάσουν στην κορυφή ανέφεραν υψηλότερα επίπεδα σημαντικότητας για κίνητρα που σχετίζονταν με την αναρρίχηση και την επίτευξη της κορυφής (όπως επίτευξη, χρήση αναρριχητικών ικανοτήτων, κ.α.). Οι αναρριχητές που δεν κατόρθωσαν να φτάσουν στην κορυφή ανέφεραν υψηλότερα επίπεδα σημαντικότητας για άλλα κίνητρα όπως "να είμαι μέλος της ομάδας", "να ζήσω την εμπειρία της άγριας φύσης", "να απολαύσω τη θέα".

Κίνητρα συμμετοχής σε παιδικές κατασκηνώσεις – Οφέλη από τη συμμετοχή

Σε έρευνα των Alexandris & Kouthouris, (2005) διερευνήθηκαν τα προσωπικά κίνητρα συμμετοχής σε καλοκαιρινές παιδικές κατασκηνώσεις. Το δείγμα αποτέλεσαν 453 παιδιά που συμμετείχαν σε μια κατασκήνωση στη Βόρειο Ελλάδα. Από μια αρχική κλίμακα 25 κινήτρων αναδύθηκαν 6 παράγοντες :

- Εμπειρία από συμμετοχή στην κατασκήνωση
- Κοινωνικοποίηση 1 (συνάντηση παλιών φίλων)
- Κοινωνικοποίηση 2 (γνωριμία νέων φίλων)
- Ανεξαρτησία
- Συμμετοχή σε δραστηριότητες
- Απόφαση των γονέων

Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε ότι η γνωριμία με νέους φίλους (κοινων/ση 2) ήταν ο πιο σημαντικός παράγοντας ($M = 4.21$) και ακολούθησε η εμπειρία από την συμμετοχή στην κατασκήνωση ($M = 4.01$). Η συνάντηση με παλιούς φίλους ήρθε τρίτη σε προτίμηση ($M = 3.76$). Τα αποτελέσματα αυτά ανέδειξαν την

προσδοκία των παιδιών για ένα περιβάλλον που προάγει την κοινωνική αλληλεπίδραση, την διασκέδαση και την απόλαυση.

Σε μια άλλη έρευνα του Marsh , (1999) που αποτελούσε ανασκόπηση ενός αριθμού μελετών που διεξήχθησαν τα τελευταία 30 χρόνια, και βασίζονταν σε μικρά δείγματα σε συγκεκριμένες κατασκηνώσεις και όχι σε μια ποικιλία κατασκηνώσεων, έγινε μετά-ανάλυση 22 μελετών που αφοσιώνονταν στην αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση καθώς και σε άλλες διαστάσεις του αυτό-. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η κατασκήνωση είχε μια θετικά επιρροή σε όλες τις διαστάσεις του αυτό- σε σχετικά μικρές χρονικές περιόδους σε όλες τις ηλικίες, αλλά πιο συγκεκριμένα μεταξύ νεότερων κατασκηνωτών. Το άλλο σημαντικό αποτέλεσμα ήταν ότι οι κατασκηνωτές που έδωσαν βάση στην βελτίωση των διαστάσεων του αυτό- ήταν πιο πιθανό να επηρεαστούν. Έτσι, ο σκόπιμος προγραμματισμός που πραγματοποιείται στις κατασκηνώσεις και σχετίζεται με την διαμόρφωση των διαστάσεων του αυτό- , πιο συχνά οδηγεί σε βελτιώσεις.

Ο Sekine, (1994) μελέτησε τις αλλαγές στην αυτοαποτελεσματικότητα παιδιών που πάνε στο σχολείο, αφού αυτά συμμετείχαν σε ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα κατασκήνωσης εν συγκρίσει με παιδιά που δεν συμμετείχαν. Αυτή η έρευνα έδειξε ότι τα παιδιά που συμμετείχαν στην κατασκήνωση παρουσίασαν σημαντικά οφέλη στην γενική αυτοαποτελεσματικότητα. Αν η αυτοαποτελεσματικότητα εδραιωθεί στα παιδιά, συνήθως μπορεί να γενικοποιηθεί και σε άλλους τομείς. Έτσι, ότι συμβαίνει στην κατασκήνωση σε σχέση με την απόκτηση της προσωπικής αυτοπεποίθησης, αναμένεται να έχει κάποια θετικά επακόλουθα και στην ζωή εκτός κατασκήνωσης.

Η ποιοτική έρευνα του Chenery, (1991) σε κατασκηνώσεις στις ΗΠΑ, έδειξε ότι η συνεργασία, οι καλές σχέσεις, η επίτευξη, η δυνατότητα της προσωπικής επιλογής, η ώθηση στο καλύτερο που μπορεί να δώσει ο καθένας, η ανεξαρτησία και η ομαδική δουλειά σχετίζονται με την αυτοεκτίμηση. Τα παιδιά ανέφεραν ότι ένιωθαν ελεύθερα στην κατασκήνωση να ανακαλύψουν ποια είναι. Η έρευνα αυτή έδειξε ότι πολλές από τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε μια κατασκήνωση οδηγούν τα παιδιά να νιώθουν καλύτερα για τον εαυτό τους, εάν τους προσφέρονται τόσες ευκαιρίες όσες και στους ενήλικες για να υποστηρίξουν την ανεξαρτησία τους και να μάθουν την συνεργασία σε μια ομαδική δουλειά.

Ο Durall, (1997) πρότεινε ότι οι νέοι άνθρωποι που παρευρίσκονται στην κατασκήνωση βιώνουν οφέλη που τους βοηθούν να κινηθούν μέσα σε μια υγιή



κοινωνική ανάπτυξη. Εάν αυτές οι αλλαγές δεν πραγματοποιηθούν τότε το πρόγραμμα της κατασκίνωσης δεν έχει οργανωθεί σωστά. Οι παράγοντες που αναπτύσσονται στην κατασκίνωση συμπεριλαμβάνουν την συνοχή, την προσωπική μάθηση και τον αλτρουισμό.

Παρόμοια αποτελέσματα βρέθηκαν που σχετίζονταν με το πως οι κατασκηνωτές με ειδικές ικανότητες που συμμετείχαν σε κατασκηνώσεις ανέπτυξαν καλύτερες κοινωνικές δεξιότητες μέσω της κατασκίνωσης (Brannan, Arick & Fullerton, 1997). Η βελτίωση των δεξιοτήτων συμπεριλάμβανε ανάλωση χρόνου σε αλληλεπίδραση ανάμεσα σε 2 άτομα καθώς και στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους άλλους.

Ο Dworken, (1999) βρήκε ότι οι κατασκηνωτές ένιωθαν ότι μάθαιναν “ανθρώπινες δεξιότητες” στην κατασκίνωση που θα τους ήταν χρήσιμες σε άλλους τομείς της ζωής. Αυτοί οι κατασκηνωτές ανέφεραν ότι οι δεξιότητες που μάθαιναν στην κατασκίνωση, όπως η ηγεσία, η επικοινωνία, η οργάνωση και η λήψη αποφάσεων ήταν σημαντικές για την συνεργασία τους με άλλους ανθρώπους.

Η ανασκόπηση τελειώνει με την έρευνα του Dworken, (1999) στην οποία οι κατασκηνωτές ανέφεραν ότι ένιωθαν υγιέστεροι όταν βρίσκονταν στην κατασκίνωση επειδή σιτίζονταν καλύτερα, ασκούνταν περισσότερο, βρίσκονταν στον καθαρό αέρα, κοιμόντουσαν καλύτερα και απολάμβαναν τον ρυθμό της ζωής.

Γιατί ερευνούμε τα κίνητρα συμμετοχής σε παιδικές κατασκηνώσεις

Θα μπορούσε κάποιος να αναρωτηθεί για ποιο λόγο μελετάμε τα κίνητρα συμμετοχής σε παιδικές κατασκηνώσεις. Είναι γεγονός ότι το επίκεντρο των ερευνών στον τομέα γενικότερα της αναψυχής (αλλά και πιο συγκεκριμένα των κατασκηνώσεων) βρίσκεται σε ό,τι επηρεάζει τις επιλογές των ατόμων για συμμετοχή σε δραστηριότητες αναψυχής. Η κατανόηση αυτών των επιλογών συντελεί στον καθορισμό του “προϊόντος” που επιζητούν τα άτομα που εργάζονται στον τομέα της αναψυχής. Επίσης, οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με τα κίνητρα για αναψυχή μπορεί να βοηθήσει τους υπεύθυνους να δημιουργήσουν προγράμματα που έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να ελαχιστοποιούν ενδεχόμενες συγκρούσεις μεταξύ των συμμετεχόντων καθώς και να αυξήσουν τα ανθρώπινα οφέλη (Manfredo, Driver & Tarrant, 1996). Έτσι, ο καθορισμός του γιατί τα άτομα συμμετέχουν σε μια

δραστηριότητα συντελεί στον προγραμματισμό και στην προώθηση της αναψυχής αλλά και του αθλητισμού γενικότερα.

Κατά τους Schiffman & Kanuk, (2000) η έρευνα για την παρακίνηση μπορεί να δώσει πολύτιμες πληροφορίες στους επιχειρηματίες και στους συμμετέχοντες. Η έρευνα των προσωπικών κινήτρων είναι σημαντική για τους επιχειρηματίες επειδή δίνει απαντήσεις στην ερώτηση "γιατί", λαμβάνοντας υπόψη την συμπεριφορά των πελατών. Μόλις τα κίνητρα κατανοηθούν πλήρως μπορεί αυτές οι πληροφορίες να εφαρμοστούν σε μια πιο αποδοτική ομάδα πελατών και να ικανοποιηθούν οι ανάγκες και οι προσδοκίες τους (Zeithaml & Bitner, 2003).

Συμπεράσματα από την ανάλυση των σχετικών ερευνών

Από την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα :

1^{ον} Τα κίνητρα για συμμετοχή σε ένα ευρύ φάσμα αθλητικών δραστηριοτήτων είναι πολυάριθμα, ποικίλα και χωρίζονται σε εσωτερικά και εξωτερικά κίνητρα.

2^{ον} Πιο συγκεκριμένα, για τα κίνητρα συμμετοχής σε δραστηριότητες αναψυχής έχουν διεξαχθεί πολλές έρευνες που καταλήγουν σε παρόμοια αποτελέσματα. Η συνοχή της οικογένειας, η διασκέδαση, η απόλαυση της φύσης, η βελτίωση των σωματικών ικανοτήτων, η υγεία κ.α. αναφέρθηκαν από τους ερωτηθέντες ως πιθανά οφέλη από την συμμετοχή τους σε δραστηριότητες αναψυχής.

3^{ον} Όσον αφορά στα κίνητρα συμμετοχής σε παιδικές κατασκηνώσεις, τα παιδιά σε σχετικές έρευνες τόνισαν την σημασία της κατασκήνωσης για την υγεία τους, την δημιουργία νέων φίλων, την αποκόμιση εμπειριών και την εκμάθηση δεξιοτήτων που θα τους χρειαστούν και στη ζωή έξω από την κατασκήνωση.

Τέλος, η σημασία της παρούσας έρευνας έγκειται στην κατανόηση των κινήτρων συμμετοχής των παιδιών σε μια διαφορετική μορφή καλοκαιρινών παιδικών κατασκηνώσεων, στις κατασκηνώσεις "περιπέτειας" και επακολούθως στην εφαρμογή των πληροφοριών άμεσα στα προγράμματα αναψυχής αυτών των κατασκηνώσεων για την ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των παιδιών.

♦ **Στόχοι της έρευνας**

Οι στόχοι της παρούσας έρευνας ήταν :

- 1) Να διερευνηθούν τα σημαντικότερα κίνητρα συμμετοχής όλων των κατασκηνωτών.
- 2) Να καταγραφούν τα σημαντικότερα κίνητρα συμμετοχής για τα αγόρια και για τα κορίτσια αντίστοιχα.
- 3) Να διερευνηθεί εάν υπήρξε διαφοροποίηση στην σημαντικότητα των κινήτρων των κατασκηνωτών μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Δειγματοληψία

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 80 (N=80) παιδιά που συμμετείχαν σε μία πρότυπη κατασκήνωση «περιπέτειας», που λειτούργησε στον υπαίθριο δασικό χώρο γύρο από το ορειβατικό καταφύγιο του όρους Καλιακούδα, στο Καρπενήσι, σε υψόμετρο 1450 μέτρων, το καλοκαίρι του 2004. Η άδεια για την συλλογή των στοιχείων δόθηκε από τον αρχηγό της κατασκήνωσης.

Η κατασκήνωση παρείχε προγράμματα δραστηριοτήτων αναψυχής (ποδηλασία βουνού, προσανατολισμός, κανό σε ποτάμι, κ.α.) αλλά και απλές αθλητικές δραστηριότητες (π.χ. πετοσφαίριση, επιτραπέζια αντισφαίριση, κλπ).

Διαδικασία συλλογής ερωτηματολογίων

Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν τις δύο πρώτες μέρες της 1^{ης} και 2^{ης} κατασκηνωτικής περιόδου σε όλους τους κατασκηνωτές και κατασκηνώτριες ηλικίας 9-16 ετών. Δύο μέρες πριν τελειώσει η κατασκηνωτική περίοδος (1^η και 2^η) τα επαναληπτικά ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν στα ίδια παιδιά. Μετά την συμπλήρωσή τους τα ερωτηματολόγια τοποθετήθηκαν ανά δύο (το πρώτο και το επαναληπτικό) για κάθε κατασκηνωτή ή κατασκηνώτρια, αφού είχε συμπληρωθεί από τα παιδιά ένας κωδικός ή κάποιο ψευδώνυμο πάνω σε αυτά για να γίνει ευκολότερη η αναγνώριση και ο σωστός διαχωρισμός τους. Στα παιδιά ζητήθηκε να κατατάξουν την σημαντικότητα των 24 κινήτρων για συμμετοχή στην κατασκήνωση. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε η 5βάθμια κλίμακα Likert.

Όργανα μέτρησης

Για την καταγραφή των κινήτρων χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα των Alexandris & Kouthouris, 2005 αφού τροποποιήθηκε για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας.

Δημιουργήθηκε μια λίστα 24 παραγόντων (παρόμοια με αυτήν των Alexandris & Kouthouris, 2005) για να καλύψει τις κύριες παρακινητικές διαστάσεις που προτείνονται από την βιβλιογραφία, έχοντας κατά νου να δημιουργήσουμε ένα σύντομο και φιλικό ερωτηματολόγιο, το οποίο θα είναι κατανοητό και εύκολο να συμπληρωθεί από τα παιδιά.

Ανάλυση των δεδομένων

Για να επιτευχθούν οι στόχοι της έρευνας, χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες στατιστικές αναλύσεις του στατιστικού πακέτου SPSS 10. for Windows:

1) Για τον 1^ο στόχο, που ήταν η διερεύνηση των κινήτρων συμμετοχής όλων των κατασκηνωτών στις θερινές κατασκηνώσεις, χρησιμοποιήθηκε η περιγραφική στατιστική και (με την χρήση των μέσων τιμών (M) και Σταθερής απόκλισης) αποκαλύφθηκαν τα σημαντικότερα (καθώς και τα λιγότερο σημαντικά) κίνητρα συμμετοχής των παιδιών στην θερινή κατασκήνωση.

Όσον αφορά στην διερεύνηση των κινήτρων συμμετοχής με βάση το φύλο (δηλ ξεχωριστά η καταγραφή των σημαντικότερων κινήτρων για τα αγόρια και ξεχωριστά για τα κορίτσια), χρησιμοποιήθηκε η εντολή EXPLORE της περιγραφικής στατιστικής του στατιστικού πακέτου.

2) Προς επίτευξη του 2^{ου} στόχου της έρευνας, που ήταν η διερεύνηση τυχόν διαφοροποίησης της σημαντικότητας των κινήτρων μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου, χρησιμοποιήθηκε το t-test (paired samples) για να μετρήσει πιθανές διαφοροποιήσεις των κινήτρων, μετά την εμπειρία της κατασκηνωτικής ζωής που βίωσαν τα παιδιά.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος παρουσιάζονται στους πίνακες 1&2.

Πίνακας 1

Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος

N = 80

<u>Ομάδα με βάση το φύλο</u>	<u>Ομάδα με βάση την ηλικία</u>
Άνδρες: 56,3%	Ομάδα 1 : 9-11 ετών 17,5%
Γυναίκες: 43,8%	Ομάδα 2 : 12-14 ετών 52,5%
	Ομάδα 3 : 15-16 ετών 30%

Πίνακας 2

Χρόνια συμμετοχής σε κατασκήνωση		Χρόνια συμμετοχής στην Trekking Hellas	
Χρόνια Συμμετοχής	Ποσοστό	Χρόνια Συμμετοχής	Ποσοστό
1 χρόνο	12,5 %	1	47,5 %
2 χρόνια	17,5 %	2	22,5 %
3 χρόνια	18,8 %	3	10,0 %
4 χρόνια	15,0 %	4	7,5%
5+ χρόνια	35,0 %	5	5,0%
		6	2,5%
		7	1,3%

- ♦ Μελετώντας τον πίνακα 2 μπορούμε να παρατηρήσουμε τα παρακάτω:
 - Το 50% των κατασκηνωτών δήλωσε ότι συμμετέχει σε κατασκηνωτικά προγράμματα για πάνω από 4 χρόνια ενώ μόνο ένα 12,5 % συμμετείχε για πρώτη φορά σε μια κατασκήνωση. Από τα παραπάνω στοιχεία συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι κατασκηνωτές είχαν μια προηγούμενη εμπειρία συμμετοχής σε κατασκηνώσεις.
 - Το 47,5% των κατασκηνωτών συμμετείχαν στην κατασκήνωση Trekking Hellas για πρώτη φορά. Ωστόσο, το ποσοστό των παιδιών που συμμετείχαν για 3 χρόνια στο κατασκηνωτικό πρόγραμμα μειώνεται σημαντικά και φτάνει το 10% ενώ το ποσοστό των παιδιών που συμμετείχαν στην συγκεκριμένη κατασκήνωση για 7 χρόνια είναι μόλις 1,3%.

Τα σημαντικότερα Κίνητρα για συμμετοχή στην κατασκήνωση

Τα αποτελέσματα των στατιστικών αναλύσεων οδήγησαν στα παρακάτω συμπεράσματα:

1) Οι κυριότεροι λόγοι παρακίνησης των κατασκηνωτών για συμμετοχή στην θερινή κατασκήνωση ήταν : « για να περάσω καλά » ($M = 4.2, SD = 0.79$), « για να είμαι κοντά στη φύση » ($M = 4.2, SD = 0.96$), « για τις εμπειρίες που προσφέρει η κατασκήνωση » ($M = 4.1, SD = 0.79$), « για να φύγω από το περιβάλλον της πόλης » ($M = 4.1, SD = 1.16$), « για να ζήσω στον καθαρό αέρα » ($M = 4.0, SD = 0.99$) και « για να συμμετέχω σε δραστηριότητες περιπέτειας » ($M = 4.0, SD = 1.03$). Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα 3.

Πίνακας 3.

α/α	Κίνητρο συμμετοχής	Κωδικός	M	SD
1	Για να περάσω καλά	M5	4.2	0.79
2	Για να είμαι κοντά στην φύση	M19	4.2	0.96
3	Για τις εμπειρίες που προσφέρει η κατασκήνωση	M1	4.1	0.79
4	Για να φύγω από το περιβάλλον της πόλης	M20	4.1	1.16
5	Για να ζήσω στον καθαρό αέρα	M21	4.0	0.99
6	Για να συμμετέχω σε δραστηριότητες περιπέτειας	M14	4.0	1.03
7	Γιατί μου αρέσει το κλίμα της κατασκήνωσης	M2	3.8	0.96
8	Γιατί μου αρέσει η κατασκηνωτική ζωή	M3	3.7	0.91
9	Για να συμμετέχω σε περιβαλλοντικά παιχνίδια	M16	3.7	1.10
10	Για να συμμετέχω σε αθλητικές δραστηριότητες	M15	3.7	1.16
11	Για να βρω καινούριους φίλους	M7	3.6	1.09
12	Για να κάνω γνωριμίες	M8	3.6	1.10
13	Για να παίξω στην λίμνη ή στο ποτάμι	M17	3.6	1.15
14	Για να κάνω διακοπές	M4	3.5	1.08
15	Για να δω τους φίλους μου	M10	3.5	1.29
16	Για να φύγω λίγο από το σπίτι	M13	3.4	1.32
17	Για να αισθανθώ ανεξάρτητος	M11	3.3	1.20
18	Για να φύγω για λίγο από τους γονείς μου	M12	3.3	1.35
19	Για να εκτονωθώ	M6	3.2	1.19
20	Για να συμμετέχω σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες	M18	2.8	1.12
21	Για να δω τα παλιά στελέχη	M9	2.8	1.31
22	Δεν έχω κάποιο ιδιαίτερο λόγο που ήρθα	M24	2.3	1.23
23	Γιατί δεν έχω τι άλλο να κάνω το καλοκαίρι	M22	2.3	1.24
24	Επειδή επέμειναν οι γονείς μου	M23	1.6	1.10

❖ Αντιθέτως, οι λιγότερο παρακινητικοί παράγοντες ήταν : « επειδή επέμειναν οι γονείς μου » ($M = 1.6, SD = 1.10$), « γιατί δεν έχω τι άλλο να κάνω το καλοκαίρι » ($M = 2.2, SD = 1.24$), « δεν έχω κάποιο ιδιαίτερο λόγο που ήρθα » ($M = 2.3, SD$

= 1.23), « για να συμμετέχω σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες » (M = 2.8, SD = 1.12) και « για να δω τα παλιά στελέχη » (M = 2.8, SD = 1.31).

2) Όσον αφορά στα σημαντικότερα κίνητρα συμμετοχής ξεχωριστά των αγοριών και των κοριτσιών, αυτά διαμορφώθηκαν ως εξής:

Αγόρια: Οι κυριότεροι λόγοι παρακίνησης των αγοριών ήταν «για να είμαι κοντά στην φύση» (M = 4,1, SD = 0.97), « για να περάσω καλά» (M = 4.0, SD = 0.94), «για να φύγω από το περιβάλλον της πόλης» (M = 4.0, SD = 1.16) .

Κορίτσια: Αντίστοιχα για τα κορίτσια ισχύει: «για να περάσω καλά» (M = 4,4, SD = 0.50), «για τις εμπειρίες που προσφέρει η κατασκήνωση» (M = 4,2, SD = 0.56), «για να είμαι κοντά στη φύση» (M = 4,2, SD = 0.98) .Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον **πίνακα 4**.

Πίνακας 4.

αα	ΑΓΟΡΙΑ			ΚΟΡΙΤΣΙΑ		
	Κίνητρο	M	SD	Κίνητρο	M	SD
1	M19	4.1	0.97	M5	4.43	0.50
2	M5	4.0	0.94	M1	4.26	0.56
3	M20	4.0	1.16	M19	4.2	0.98
4	M1	3.9	0.93	M21	4.17	0.82
5	M14	3.9	1.06	M20	4.1	1.19
6	M21	3.9	1.11	M8	4.0	0.77
7	M2	3.7	1.97	M2	4.0	0.80
8	M3	3.6	0.93	M16	4.0	0.89
9	M12	3.5	1.26	M14	4.0	1.01
10	M15	3.5	1.26	M7	3.97	0.79
11	M4	3.4	1.18	M15	3.9	0.97
12	M13	3.4	1.24	M3	3.8	0.90
13	M10	3.4	1.38	M17	3.8	0.95
14	M16	3.3	1.17	M4	3.5	0.98
15	M8	3.3	1.18	M10	3.5	1.20
16	M7	3.3	1.21	M11	3.3	1.27
17	M17	3.3	1.25	M13	3.3	1.43
18	M11	3.2	1.12	M18	3.1	1.16
19	M6	3.2	1.13	M6	3.1	1.28
20	M9	2.9	1.32	M12	3.1	1.39
21	M18	2.5	1.03	M9	2.7	1.31
22	M24	2.5	1.39	M24	2.1	0.91
23	M22	2.2	1.31	M22	2.0	1.07
24	M23	1.9	1.30	M23	1.26	0.56

3) Η χρήση του t-test οδήγησε στην διαπίστωση της διαφοροποίησης των κινήτρων συμμετοχής των παιδιών στην θερινή κατασκήνωση, μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου. Πιο συγκεκριμένα τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά του κινήτρου «για να κάνω διακοπές» πριν και μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = 2.6$, $df = 78$, $p < .05$) με την τιμή του κινήτρου πριν την κατασκηνωτική περίοδο ($M = 3.5$, $SD = 1.08$) να είναι μεγαλύτερη από αυτήν μετά το πέρας της περιόδου ($M = 3.1$, $SD = 1.26$).

Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά του κινήτρου «για να δω τους φίλους μου» πριν και μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = -2.02$, $df = 78$, $p < .05$) με την τιμή του κινήτρου πριν την κατασκηνωτική περίοδο ($M = 3.5$, $SD = 1.29$) να είναι μικρότερη από αυτήν μετά το πέρας της περιόδου ($M = 3.8$, $SD = 1.16$).

Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά του κινήτρου «για να ζήσω στον καθαρό αέρα» πριν και μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = -2.4$, $df = 78$, $p < .05$) με την τιμή του κινήτρου πριν την κατασκηνωτική περίοδο ($M = 4.0$, $SD = 0.99$) να είναι μικρότερη από αυτήν μετά το πέρας της περιόδου ($M = 4.3$, $SD = 0.88$).

Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά του κινήτρου «γιατί δεν έχω τι άλλο να κάνω το καλοκαίρι» πριν και μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = 2.2$, $df = 70$, $p < .05$) με την τιμή του κινήτρου πριν την κατασκηνωτική περίοδο ($M = 2.2$, $SD = 1.24$) να είναι μεγαλύτερη από αυτήν μετά το πέρας της περιόδου ($M = 1.8$, $SD = 0.97$).

Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά του κινήτρου «για να βρω καινούριους φίλους» πριν και μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = -2.931$, $df = 78$, $p < .01$) με την τιμή του κινήτρου πριν την κατασκηνωτική περίοδο ($M = 3.6$, $SD = 1.09$) να είναι μικρότερη από αυτήν μετά το τέλος της περιόδου ($M = 3.9$, $SD = 1.00$).

Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά του κινήτρου «για να κάνω γνωριμίες» πριν και μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = -3.163$, $df = 78$, $p < .01$) με την τιμή του κινήτρου πριν την κατασκηνωτική περίοδο ($M = 3.5$, $SD = 1.10$) να είναι μικρότερη από αυτήν μετά το τέλος της περιόδου ($M = 3.9$, $SD = 0.92$).

Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά του κινήτρου «για να δω τα παλιά στελέχη» πριν και μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = -3.609$, $df = 76$, $p < .01$) με την τιμή του κινήτρου πριν την κατασκηνωτική περίοδο ($M = 2.8$, $SD = 1.31$) να είναι μικρότερη από αυτήν μετά το τέλος της περιόδου ($M = 3.3$, $SD = 1.34$).

Τα αποτελέσματα εμφανίζονται στον **πίνακα 5**.

Πίνακας 5

Κίνητρα	ΠΡΙΝ		ΜΕΤΑ		t	p
	M	SD	M	SD		
M1	4.0	0.79	4.0	0.93	-0.300	.765
M2	3.7	0.95	4.0	0.89	-1.792	.077
M3	3.6	0.91	3.7	0.92	-0.449	.655
M4	3.4	1.08	3.1	1.25	2.605	.011
M5	4.2	0.80	4.0	0.85	1.032	.305
M6	3.1	1.17	3.4	1.23	-1.643	.105
M7	3.6	1.09	3.9	1.00	-2.931	.004
M8	3.5	1.10	3.9	0.92	-3.163	.002
M9	2.8	1.31	3.3	1.34	-3.609	.001
M10	3.4	1.29	3.7	1.15	-2.025	.046
M11	3.2	1.29	3.3	1.20	-0.394	.694
M12	3.2	1.36	3.2	1.47	0.392	.696
M13	3.3	1.33	3.3	1.43	0.073	.942
M14	3.9	1.02	4.0	1.09	-0.532	.596
M15	3.6	1.15	3.7	1.15	-0.555	.581
M16	3.6	1.10	3.5	1.18	0.806	.423
M17	3.5	1.18	3.7	1.15	-1.392	.168
M18	2.7	1.12	2.9	1.45	-1.290	.201
M19	4.1	0.96	4.2	0.88	-0.419	.676
M20	4.0	1.15	4.0	1.15	-0.386	.700
M21	4.0	1.15	4.3	0.99	-2.477	.015
M22	2.0	1.21	1.8	0.96	2.243	.028
M23	1.6	1.09	1.6	0.86	0.000	1.000
M24	2.3	1.23	2.4	1.18	-0.882	.308

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η περιγραφική στατιστική ανάλυση αποκάλυψε ότι ο παράγοντας “για να περάσω καλά” (M5) καθώς και ο παράγοντας “για να είμαι κοντά στη φύση”(M19) είχαν την μεγαλύτερη μέση τιμή ($M = 4.2, SD = 0.79$ και $M = 4.2, SD = 0.96$, αντίστοιχα) στο σύνολο των κινήτρων, για όλους τους κατασκηνωτές. Μία πιθανή εξήγηση για την θετική στάση των κατασκηνωτών ως προς την φύση είναι το γεγονός ότι η πλειοψηφία του δείγματος έχει δηλώσει σαν μόνιμο τόπο διαμονής την Αθήνα, μία μεγαλούπολη απ’ όπου λείπει η δυνατότητα της επαφής των παιδιών με την φύση. Εξάλλου, τα παιδιά που κατοικούν στις πόλεις, ξοδεύουν το μεγαλύτερο μέρος του ελεύθερου χρόνου τους στο σπίτι τους, βλέποντας τηλεόραση, διαβάζοντας και παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια (Janssen et al, 2004; Knowledge Network, 2003). Η παραπάνω άποψη ενισχύεται και από το γεγονός ότι δεύτερο σε προτίμηση των κατασκηνωτών ήρθε το κίνητρο « για να φύγω από το περιβάλλον της πόλης» ($M = 4.1, SD = 1.16$) καθώς και τρίτο ήρθε σε προτίμηση το κίνητρο «για να ζήσω στον καθαρό αέρα» ($M = 4.0, SD = 0.99$).

Χαμηλότερο σε προτίμηση των κατασκηνωτών ήταν το κίνητρο «επειδή επέμεναν οι γονείς μου» ($M = 1.6, SD = 1.10$). Μία τόσο χαμηλή τιμή μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι κατασκηνωτές σκόπιμα επέλεξαν να συμμετέχουν στην κατασκήνωση και πως, σε μεγάλο ποσοστό, δεν καθοδηγήθηκαν από τους γονείς τους.

Όσον αφορά στην σημαντικότητα των κινήτρων ξεχωριστά των αγοριών απ’ ότι των κοριτσιών, δεν συναντάμε μεγάλες διαφορές. Τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια δήλωσαν σαν παράγοντα συμμετοχής στην κατασκήνωση τα κίνητρα “για να περάσω καλά”(αγόρια: $M = 4.0, SD = 0.94$, κορίτσια: $M = 4.4, SD = 0.50$) και “για να είμαι κοντά στη φύση”(αγόρια: $M = 4.1, SD = 0.97$, κορίτσια: $M = 4.2, SD = 0.98$). Τα αγόρια επέλεξαν και το κίνητρο “για να φύγω από το περιβάλλον της πόλης”($M = 4.0, SD = 1.16$) και τα κορίτσια το κίνητρο “για τις εμπειρίες που προσφέρει η κατασκήνωση”($M = 4.2, SD = 0.56$). Από τα αποτελέσματα αυτά παρατηρούμε μια έντονη επιθυμία και των δύο φύλων να συμμετέχουν στην κατασκήνωση για να βρεθούν κοντά στην φύση.

Η συμμετοχή στην κατασκηνωτική περίοδο 15 ημερών όπως προκύπτει από την χρήση του **t-test** οδήγησε στην διαφοροποίηση ορισμένων κινήτρων συμμετοχής των κατασκηνωτών. Έτσι έχουμε:



Το κίνητρο "για να δω τους φίλους μου" εμφάνισε μία αύξηση μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου (στατιστικά σημαντική διαφορά : $t = -2,02$, $df = 78$, $p < .05$) με την μέση τιμή ($M = 3.8$, $SD = 1.16$) από ($M = 3.5$, $SD = 1.29$) πριν την συμμετοχή των κατασκηνωτών στο πρόγραμμα της κατασκήνωσης. Το αποτέλεσμα αυτό επιβεβαιώνει την άποψή μας ότι τα παιδιά που συμμετέχουν σε κατασκηνωτικά προγράμματα είναι πιθανότερο να αναπτύξουν κοινωνικότητα και να δεθούν μεταξύ τους απ' ό,τι παιδιά που δεν συμμετέχουν σε τέτοια προγράμματα. Ο λόγος είναι ότι στον χώρο της κατασκήνωσης προσφέρονται δραστηριότητες που ευνοούν την αλληλεπίδραση των παιδιών μέσω της ομαδικότητας, της αντιμετώπισης δύσκολων καταστάσεων κλπ.

Το κίνητρο "για να ζήσω στον καθαρό αέρα" εμφάνισε επίσης μια αύξηση μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = -2,4$, $df = 78$, $p < .05$) με την μέση τιμή του κινήτρου πριν την συμμετοχή στο ($M = 4.0$, $SD = 0.99$) και μετά το πέρας της κατασκηνωτικής περιόδου στο ($M = 4.3$, $SD = 0.88$). Το αποτέλεσμα αυτό ενισχύει τη ήδη θετική στάση των παιδιών προς την φύση (που καταγράφηκε μέσω της μελέτης των σημαντικότερων κινήτρων) και την επιθυμία τους να βρεθούν κοντά σε αυτή. Έτσι, έχοντας έρθει σε επαφή με την φύση κατά την διάρκεια της κατασκηνωτικής περιόδου, είχαν την δυνατότητα να αντιληφθούν τα οφέλη από την διαβίωσή τους μέσα σε ένα φυσικό περιβάλλον και αυτό αποτυπώθηκε στην υψηλή τιμή που σημείωσε το συγκεκριμένο κίνητρο.

Το κίνητρο "γιατί δεν έχω τι άλλο να κάνω το καλοκαίρι" σημείωσε σημαντική μείωση μετά το τέλος της κατασκηνωτικής περιόδου ($t = 2,2$, $df = 70$, $p < .05$) με την μέση τιμή του από το ($M = 2.2$, $SD = 1.24$) να κατεβαίνει στο ($M = 1.8$, $SD = 0.97$). Από το παραπάνω αποτέλεσμα φαίνεται ότι οι κατασκηνωτές μετά το τέλος της συμμετοχής τους στην κατασκήνωση εντόπισαν ορισμένους λόγους για τους οποίους συμμετείχαν και αυτό τους έκανε να δηλώσουν ότι δεν συμμετείχαν απλά γιατί δεν είχαν κάτι άλλο να κάνουν.

Το κίνητρο "για να κάνω διακοπές" ($t = 2,6$, $df = 78$, $p < .05$) σημείωσε σημαντική μείωση, με την αρχική μέση τιμή ($M = 3.5$, $SD = 1.08$) και την τελική τιμή ($M = 3.1$, $SD = 1.26$). Σε αυτό το σημείο τίθεται ένας προβληματισμός που σχετίζεται με τον τρόπο που αντιλαμβάνονται τον όρο "διακοπές" τα παιδιά.

Τα κίνητρα "για να κάνω γνωριμίες" ($t = -3.163$, $df = 78$, $p < .01$) και "για να βρω καινούριους φίλους" ($t = -2.931$, $df = 78$, $p < .01$) σημείωσαν μια σημαντική αύξηση με το τέλος της κατασκηνωτικής περιόδου, με την αρχική μέση τιμή να είναι ($M =$

3.5, SD = 1.10) και (M = 3.6, SD = 1.09) αντίστοιχα, ενώ οι τελικές μέσες τιμές να είναι (M = 3.9, SD = 0.92) και (M = 3.9, SD = 1.00) αντίστοιχα. Προφανώς, τα παιδιά κατά την διάρκεια της κατασκηνωτικής περιόδου απέκτησαν πολλούς νέους φίλους και αυτή η ευχάριστη εμπειρία τους, απεικονίστηκε στις απαντήσεις τους.

Τέλος, το κίνητρο "για να δω τα παλιά στελέχη" ($t = -3.609, df = 76, p < .01$) εμφάνισε μια αύξηση με αρχική μέση τιμή (M = 2.8, SD = 1.31) και με τελική μέση τιμή (M = 3.3, SD = 1.34). Αυτό το αποτέλεσμα έχει μια λογική εξήγηση η οποία έγκειται στο γεγονός ότι οι δραστηριότητες αναψυχής στις κατασκηνώσεις περιπέτειας εμφανίζουν ένα μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας και επικινδυνότητας απ' ό,τι οι δραστηριότητες μιας τυπικής κατακίνησης. Έτσι, τα παιδιά "δένονται" περισσότερο συναισθηματικά με τα στελέχη κατά την διάρκεια της κατασκηνωτικής περιόδου, μέσω των εμπειριών που μοιράζονται και των εμποδίων που ξεπερνούν συλλογικά.

Τέλος, στην συζήτησή μας θα πρέπει να αναφερθεί και το αποτέλεσμα που αφορά στην μείωση της συμμετοχής των ίδιων παιδιών, στην κατασκίνηση Trekking Hellas, με την πάροδο των χρόνων (πίνακας 2, σελ 14). Ένα τέτοιο αποτέλεσμα σίγουρα θα πρέπει να προβληματίσει τους υπεύθυνους της κατασκίνησης, εφόσον είναι εμφανές το πρόβλημα διατήρησης πελατών στα προγράμματα της κατασκίνησης.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε μία πρότυπη κατασκήνωση περιπέτειας, την Trekking Hellas. Το δείγμα αποτέλεσαν 80 κατασκηνωτές. Από τα παραπάνω είναι φανερό ότι τίθεται θέμα εγκυρότητας για την έρευνα αυτή, μιας και ο αριθμός του δείγματος των κατασκηνώσεων αλλά και των κατασκηνωτών είναι πολύ περιορισμένος. Θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια σειρά από παρόμοιες έρευνες σε ένα μεγαλύτερο αριθμό κατασκηνώσεων περιπέτειας, καθώς και σε περισσότερους κατασκηνωτές, ώστε τα αποτελέσματα να είναι έγκυρα και κατ' επέκταση να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους υπεύθυνους κατασκηνώσεων αναψυχής.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Είναι γεγονός ότι η πραγματοποίηση της παραπάνω έρευνας σε ένα μεγαλύτερο αριθμό κατασκηνώσεων καθώς και σε ένα μεγαλύτερο πληθυσμό δείγματος θα οδηγήσει όχι μόνο σε πιο έγκυρα αποτελέσματα αλλά και σε μεγαλύτερη δυνατότητα άμεσης εφαρμογής των αποτελεσμάτων αυτών στην αγορά των κατασκηνώσεων από τους υπεύθυνους του μάρκετινγκ.

Η σύγκριση των αποτελεσμάτων με άλλες κατασκηνώσεις περιπέτειας είναι δυνατόν να συμβάλλει στην αλλαγή ή στην διόρθωση ορισμένων προγραμμάτων περιπέτειας της κατασκήνωσης Trekking Hellas, ώστε να αυξηθεί η ικανοποίηση των πελατών της και η παραμονή τους στα προγράμματα αναψυχής.

Εξάλλου, με την έρευνα αυτή γίνεται έμμεσα μια αξιολόγηση τόσο των προγραμμάτων της κατασκήνωσης όσο και των στελεχών που την πλαισιώνουν.

Τέλος, μια ενδεχόμενη σύγκριση των αποτελεσμάτων με απλές κατασκηνώσεις μπορεί να μας οδηγήσει στην ανακάλυψη των βασικών στοιχείων που κάνουν μια κατασκήνωση "περιπέτειας" να διαφέρει από τις τυπικές κατασκηνώσεις και να κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος στον χώρο της αναψυχής.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alexandris, K., & Kouthouris, C. (2005). Personal Incentives for Participation in Summer Children Camps: Investigating their relationships with Satisfaction and Loyalty. *Magazing Leisure, 10*, 1-15.
- Ashford, B., Biddle, S., & Goudas, M. (1993). Participation in community sports centres: Motives and predictors of enjoyment. *Journal of Sport Science, 11*, 249-256.
- Beard, J., & Rangheb, M. (1980). Measuring leisure satisfaction. *Journal of Leisure Research, 12* (1), 20-33.
- Biddle, S. (2001). Enhancing motivation in physical education. In Roberts, G. (Ed.). *Advances in Motivation in Sport and Exercise* (pp.101-129). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Biddle, S. J. H., & Mutrie, N. (1991). *Psychology of Physical Activity and Exercise: A Health-related Perspective*. London: Springer-Verlag.
- Brannan, S., Arick, J., & Fullerton, A. (1997). Inclusionary practices: A nationwide survey of mainstream camps serving all youth. *Camping Magazine, 70* (1), 32-34.
- Brodkin, P., & Weiss, M. R. (1990). Developmental differences in motivation for participating in competitive swimming. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 12*, 248-263.
- Brown, P. J., & Haas, G. E. (1980). Wilderness recreation experience: The Rawah case. *Journal of Leisure Research, 12*, 229-241.
- Canada Fitness Survey (1983a). *Canadian Youth and Physical Activity*. Ottawa: Canada Fitness Survey.
- Chenery, M. F. (1991). *I am somebody: The messages and methods of organized camping for youth development*. Martinsville, IN: American Camping Association.
- Davis, C., Fox, J., Brewer, H., & Ratunsky, D. (1995). Motivations to exercise as a function of personality characteristics age and gender. *Personality and Individual Differences, 12*, 165-174.
- Deci, E. L. (1975). *Intrinsic Motivation*. New York: Plenum Press.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-determination of Human Behavior*. New York: Plenum Press.
- Driver, B. L. (1983). *Master list of items for recreation experience preference scales and domains*. Unpublished document, USDA Forest Service Rocky Mountain Forest and Rnage Experiment Station, Fort Collins, CO.



- Driver, B. L. (1977). *Item pool for scales designed to quantify the psychological outcomes desired and expected from recreation participation*. Fort Collins, CO: USDA Forest Service Rocky Mountain Forest & Range Experiment Station.
- Driver, B. L., Tinsley, H. E., & Manfredi, M. J. (1991). The Paragraphs about Leisure and Recreation Experience Preference scales: Results from two inventories designed to assess the breadth of the perceived psychological benefits of leisure. In B. L. Driver, P. J. Brown, & G. L. Peterson (Eds.), *Benefits of Leisure* (pp.263-286). State College, PA: Venture Publishing.
- Driver, B. L., & Tocher, S. R. (1970). Toward a behavioral interpretation of recreational engagements, with implications for planning. In B.L. Driver (Ed.), *Elements of outdoor recreation planning* (pp.9-13). Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Duda, J. L., & Tappe, M. K. (1989). The personal incentives for exercise questionnaire: Preliminary development. *Perceptual and Motor Skills*, 68, 23-26.
- Durall, J. K. (1997). Curative factors in the camp experience: Promoting developmental growth. *Camping Magazine*, 70 (1), 25-27.
- Dworken, B. S. (1999). Campers speak: New England youth share ideas on societal issues. *Camping Magazine*, 72 (5), 30-34.
- Ewert, A. (1993). Differences in the Level of Motive Importance Based on Trip Outcome, Experience Level and Group Type. *Journal of Leisure Research*, 25 (4), 335-349.
- Gill, D. L., Gross, J. B., & Huddleston, S. (1983). Participation motivation in youth sport. *International Journal of Sport Psychology*, 14, 1-14.
- Gould, D., & Horn, T. (1984). Participation motives in young athletes. *Psychological Foundations of Sport* (edited by J.M. Silva and R.S. Weinberg), pp.359-370. Champaign, III.: Human Kinetics.
- Ham, S. H. (1992). *Environmental Interpretation: A Practical Guide for People with Big Ideas and Small Budgets*. Golden, CO: North American Press.
- Heartbeat Wales (1987). Exercise for Health: Health-related Fitness in Wales. *Heartbeat Report* No 23. Cardiff: Heartbeat Wales.
- Hubbard, J., & Mannell, R. C. (2001). Testing Competing Models of the Leisure Constraint Negotiation Process in a Corporate Employee Recreation Setting. *Leisure Science*, 23, 145-163.
- Janssen, I., Katzmarzyk, P., Boyce, W., King, M. & Pickett, W.(2004) Overweight obesity in Canadian adolescents and their associations with dietary habits and physical activity patterns. *Journal of Adolescent Health*, 35, 360-367.

Knopf, R. C., Driver, B. L., & Bassett, J. R. (1973). Motivations for fishing. *Translations of the 28th North American Wildlife and Natural Resources Conference* (pp. 191-204). Wash., DC: Wildlife Management Institute.

Maher, M. L., & Braskamp, L. A. (1986). *The motivation Factor: A Theory of Personal Investment*. Lexington, MA: Lexington Books.

Manfredo, M. J. (1984). The comparability of onsite and offsite measures of recreation needs. *Journal of Leisure Research*, 16 (3), 245-249.

Manfredo, M. J., Driver, B. L., & Brown, P. J. (1983). A test of concepts inherent in experience based setting management for outdoor recreation areas. *Journal of Leisure Research*, 15, 263-283.

Manfredo, M. J., Driver, B. L., & Tarrant, M. A. (1996). Measuring leisure motivation: A Meta-Analysis of the Recreation Experience Preference Scales. *Journal of Leisure Research*, 28 (3), 188-213.

Markland, D., & Hardy, L. (1993). The exercise motivations inventory: preliminary development and validity of a measure of individuals' reasons for participation in regular physical exercise. *Personality and Individual Differences*, 15 (3), 289-96.

Marsh, P. (1999). Does camp enhance self-esteem? *Camping Magazine*, 72 (6), 36-40.

• Pelletier, L., Fortier, M., Vallerand, R., Tuson, K., Briere, N., & Blais, M. (1995). Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation in sport: The sport motivation scale (SMS). *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17, 35-53.

Raugh, D., & Wall, R. (1987). Measuring sport participation motivation. *International Journal of Sport Psychology*, 18, 112-119.

Recours, R., Souville, M., & Griffet, J. (2004). Expressed motives for informal and club/association-based sports participation. *Journal of Leisure Research*, 36, 1-22.

Roffenbuck, J. W., Loomis, R. J., & Dagostino, J. V. (1990). The learning benefits of leisure. *Journal of Leisure Research*, 22 (2), 112-124.

Schiffman, L., & Kanuk, L. (1999). *Consumer Behavior* (7th Edition). NJ: Prentice-Hall.

Sekine, A. (1994). The effect of camp experience upon the locus of control and general self-efficacy of school children. *Bulletin of Institute of Health and Sports Sciences*, 17, 177-183.

Stain, T. V., Denny, C. B., & Pennisi, L. A. (2003). Using Visitors' Motivations to Provide Learning Opportunities at Water-based Recreation Areas. *Journal of Sustainable Tourism*, 11 (5), 404-425.

Walker, G. J., & Roggenbuck, J. W. (1998). On-site optimal experiences and off-site benefits. *Journal of Leisure Research*, 30 (4), 453-471.

Wankel, L. M. (1988). *Exercise adherence and leisure activity: Patterns of involvement and interventions to facilitate regular activity. Exercise Adherence: Its' impact on Public Health* (edited by R.K. Dishman), pp. 369-396. Champaign, III: Human Kinetics.

Wankel, L. M., & Kreisel, P. S. J. (1985). Factors underlying enjoyment of youth sports: Sport and age comparisons. *Journal of Sport Psychology*, 7, 51-64.

Wellman, J. D. (1979). Recreational response to privacy stress: A validation study. *Journal Leisure Research*, 11 (1), 61-73.

Winter, P. L., Cialdini, R. B., Bator, R. J., Rhoads, K., & Sagarin, B. J. (1998). An analysis of normative messages in signs at recreation settings. *Journal of Interpretation Research*, 3 (1), 39-47.

Zeithaml, V. A., & Bitner, M. J. (2003). *Services Marketing: Integrating Customer Focus Across the Firm*. New York: McGraw-Hill.